

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา :

องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

Public Participation in the Administration of Local Government Organizations : Case

Study: Nasamai Subdistrict Administrative Organization Mueang Yasothon

District, Yasothon Province

อนุพงศ์ นาคสุข และ ทองหมูน น้อยนนท์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Anuphong Naksuk and Thongmoon Noinont

Ramkhamhaeng University

Email: anupong_n@gmail.com

วันที่รับบทความ: 19 มกราคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ: 20 มีนาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 30 มีนาคม 2564

Received: January 19, 2021; Revised: March 20, 2021; Accepted: March 30, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ประชากร ได้แก่ ประชาชนทั่วไปผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนและกลุ่มเยาวชนในเขตพื้นที่ตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยแยกเป็นประชากรผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 39 คน และประชากรผู้เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี จำนวน 11 คน รวม 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษพบว่า การมีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีประชาชนบางคนเท่านั้นที่ได้คัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนร่วม แต่จะมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และสนับสนุนกิจกรรมในเวทีเสวนาการแสดงความคิดเห็นก่อนนำโครงการ/กิจกรรมเข้าบรรจุไว้ในแผนพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมจะเป็นไปตามคนต่างเสนออยากให้โครงการ/กิจกรรมในชุมชนตนเองเป็นลำดับที่แรก ๆ เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปีมีจำกัด ความต้องการมีมากกว่างบประมาณ ส่วนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทบทวนความต้องการโครงการ/กิจกรรม มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านก่อน เพราะชุมชนมีแผนพัฒนาชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การเปลี่ยนแปลงโครงการ/กิจกรรม แต่

ละครั้งจะมีการประชุมประชาคมให้รับทราบกิจกรรมที่เปลี่ยนประเด็นหลักการพัฒนา ข้อเสนอแนะ 1) ควรมีการปรับปรุงแก้ไข แนวทาง วิธีการ ส่งเสริมสนับสนุนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม และ 2) ควรสร้างหลักประกันว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น อย่างแท้จริงส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และจากตัวอย่างชุมชนและเครือข่าย ต่างๆ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, การบริหาร, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the participation of the people in the administration of local administrative organizations. Case study: Nasamai Subdistrict Administrative Organization. Muang Yasothon District, Yasothon Province, for the preparation of economic, social, public health, religion and cultural development plans 2) to study the problems and obstacles to public participation in the administration of Na Samai Subdistrict Muang Yasothon District, Yasothon Province, and 3) to study the recommendations of the people to the administration of the Na Samai Subdistrict Administrative Organization. Muang Yasothon District, Yasothon Province The population is general people who are heads of households and youth groups in the area of Na Samai Sub-district Muang Yasothon District, Yasothon Province, divided into 39 people aged 40-50 years and 11 youth aged 15-20 years, totaling 50 people. This study As an interview The results of the study showed that Participation in the development plan of the Na Samai Subdistrict Administrative Organization Muang Yasothon District, Yasothon Province, only some people have chosen to join the development committee. Most people will not be involved. Instead, will take part in proposing projects / activities. And to support activities in discussion forums and give opinions before putting projects / activities into the development plan. Project / activity prioritization It will be different. Each person proposes that the project / activity in the community is the first priority because the operating budget is limited each year Demand is more than budget. Editing, changing or reviewing project / activity requirements There was a village community meeting before. Because the community has a community development plan for each village It is consistent with the Tambon Administrative Organization Development Plan. Project / activity changes Each time there will be a community meeting to acknowledge activities that change the principle of development, recommendations 1) should be revised and revised

guidelines and methods to encourage people to participate in community meetings and 2) should ensure that the administrative organization Sub-district The community must be truly involved in local development planning, encouraging community leaders and people to exchange knowledge. And from examples of communities and networks

Keywords: Public participation, administration, local government organization

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2539 มีหมู่บ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 13 หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทำนา เลี้ยงสัตว์ การจักสาน การแกะสลัก และทำเครื่องทองเหลือง เป็นต้น การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ประชาชนไม่ค่อยจะมีส่วนร่วมในการบริหารและไม่มีโอกาสเข้าไปร่วมปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เป็นการบริหารแบบสั่งการจากองค์การบริหารส่วนตำบลลงไปสู่ภาคประชาชนมากกว่าที่จะมาจากความต้องการของประชาชนจริง ๆ ประกอบกับประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความหลากหลายทางระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ รายได้ ซึ่งมีความแตกต่างกันไป จึงเป็นสาเหตุให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ในการเสนอแนะปัญหาและการแก้ไข การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ส่งผลให้การบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ผู้วิจัยในฐานะเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร) ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบโดยตรงและส่วนรับทราบในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ จึงมีความสนใจที่ต้องการทราบถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์อย่างไรบ้าง พร้อมทั้งจะได้รับการทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่การศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ขอบเขตด้านเนื้อหา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนทั่วไปผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนและกลุ่มเยาวชนในเขตพื้นที่ตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยแยกเป็นประชากรผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 39 คน และประชากรผู้เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี จำนวน 11 คน รวม 50 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ได้ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม 2554

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา ระเบียบ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา อันเป็นแนวทางในการตั้งคำถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาคือ ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ทำให้ทราบถึงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ในด้านด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ และทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ระเบียบวิธีวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคือ ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และการสังเกต และ ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่เป็น เอกสาร ระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาประกอบการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือน อายุตั้งแต่ 40-50 ปี จำนวน 39 คน และบุคคลทั่วไปที่เป็นเยาวชน อายุตั้งแต่ 15-20 ปี จำนวน 11 คน รวม 50 คนซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน จำนวน 50 ชุด คือ

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม
3. ส่วนที่ 3 ข้อมูลการเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจ้งขอความร่วมมือประชากรกลุ่มตัวอย่างก่อนการลงพื้นที่สัมภาษณ์และสังเกตการณ์จริง
2. การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์และสังเกตการณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และได้ทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์พร้อมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อคำถามในการสัมภาษณ์ โดยให้ประชากรผู้ถูกสัมภาษณ์กรอกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ทุกฉบับ มาตรวจและวิเคราะห์หาคำตอบเพื่ออภิปรายผลการศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วม

ร่วมของประชาชนต่อการบริหารราชการองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการพรรณนาสังเคราะห์

ผลการวิจัย

การจัดทำแผนพัฒนา พบว่า

การมีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัด ยโสธร มีประชาชนบางคนเท่านั้นที่ได้คัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนร่วม แต่มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และสนับสนุนกิจกรรมในเวทีเสวนาการแสดงความคิดเห็นก่อนนำโครงการ/กิจกรรมเข้าบรรจุไว้ในแผนพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมจะเป็นไปตามคนต่างเสนออยากให้โครงการ/กิจกรรมในชุมชนตนเองเป็นลำดับที่แรก ๆ เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปีมีจำกัด ความต้องการมีมากกว่างบประมาณ ส่วนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทบทวนความต้องการโครงการ/กิจกรรม มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านก่อน เพราะชุมชนมีแผนพัฒนาชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การเปลี่ยนแปลงโครงการ/กิจกรรม แต่ครั้งจะมีการประชุมประชาคมให้รับทราบกิจกรรมที่เปลี่ยนประเด็นหลักการพัฒนา

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า

การส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มอาชีพองค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ประชาชนเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพในชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพกลุ่มจักสานกลุ่มอาชีพแกะสลักบานประตูไม้ กลุ่มอาชีพทำเครื่องทองเหลือง โดยการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนไม่ตกเกณฑ์ช่วยเหลือกลุ่มดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ การพัฒนาประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนและเยาวชนในชุมชน มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรมแบบเกษตรอินทรีย์ การผลิตต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม รักษาสมดุลของธรรมชาติเป็นการจัดการที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี เช่น ปุ๋ยเคมี ยากำจัดศัตรูพืช และให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยชีวภาพ ส่งเสริมประชาชนให้มีอาชีพหลังการเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว เช่น กลุ่มจักสานกระติบข้าว กลุ่มแกะสลักบานประตูไม้ กลุ่มแปรรูปเครื่องทองเหลือง กลุ่มผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิ มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมสมาชิกกลุ่ม ให้มีความรู้พัฒนาผลิตภัณฑ์ในการเพิ่มมูลค่าตัวผลิตภัณฑ์

ด้านสังคม พบว่า

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นในชุมชนหมู่บ้านได้เปลี่ยนสถานะจากปัญหาอาชญากรรมที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กลายเป็นปัญหาความมั่นคงที่คุกคามสังคมโดยรวม ต้องเร่งและควบคุมรวมพลังขับเคลื่อนการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภายในและภายนอกชุมชน ลดเงื่อนไขการก่อปัญหาทั้งเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม ภายในชุมชนที่เอื้อต่อการขยายตัวของปัญหา มีการเปลี่ยนเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีจิตสำนึก ที่เพียงพอต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมให้ลด ละ

เล็ก สิ่งเสพติด เพื่อนำไปสู่การควบคุมและยุติปัญหา โดยกลไกของครอบครัว ชุมชน และประชาคม การสนับสนุนเฝ้าระวัง สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีการแก้ไขปัญหาล้างเสพติด กำหนดพื้นที่เป้าหมาย วิธีการแก้ปัญหของชุมชน การพึ่งตนเอง ช่วยเหลือชุมชนร่วมจัดกิจกรรมการป้องกัน

ด้านสาธารณสุข พบว่า

การรณรงค์เฝ้าระวังและป้องกันควบคุมโรค มีการรณรงค์ระดมความร่วมมือผู้นำชุมชน นักเรียน กลุ่มกิจกรรมและประชาชนเพื่อกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ของยุง ร่วมมือกับสถานศึกษา จัดการสอนนักเรียนให้มีความรู้เรื่องการควบคุมโรคและยุงลายทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนโดยชุมชนเป็นเจ้าของปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นมีประชาชน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นผู้นำจัดทำรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น แนวทางการดำเนินงานควบคุมโรค กระตุ้นให้ชุมชนเกิดการร่วมคิดร่วมทำเอาความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง กำหนดเป้าหมายให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว หมู่บ้าน และตำบล

ด้านศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า

องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนและส่งเสริมให้ท่านมีส่วนร่วมงานทำบุญประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดงานทำบุญประเพณีที่ชุมชนได้ปฏิบัติสืบสานต่อมา เช่น งานทำบุญข้าวกรรม งานทำบุญคูณลาน งานทำบุญสงกรานต์ งานทำบุญบั้งไฟ งานทำบุญเข้าพรรษา งานทำบุญออกพรรษา งานบุญกฐิน การสืบสานงานประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน ประชาชนในพื้นที่ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้ประชาชนมีความรักสามัคคีกัน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนในชุมชน กิจกรรมที่มีส่วนร่วมได้แก่ ทำบุญตักบาตร สงกรานต์ รดน้ำดำหัวขอพรจากผู้สูงอายุ สงกรานต์พุทธรูปที่วัด สงกรานต์สงฆ์ รดน้ำผู้ใหญ่ ครูบา อาจารย์ ผู้ใหญ่ท่านจะให้ศีลให้พรผู้ที่ไปรด เป็นต้น

อภิปรายผลการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยศึกษาจากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ (พ.ศ. 2554-2556) และศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน พร้อมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะปัญหาและการแก้ไขในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวมประชาชนมีความสนใจและมีความต้องการ มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หากองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด **อภิรัฐ จินาพร (2544)** ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุม

ถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนในชุมชนได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่ความมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา โดยเท่าเทียมกัน การกำหนดเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงภายในท้องถิ่นของตนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุนชี้แนะในด้านต่าง ๆ เท่านั้น เช่น ให้ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร แต่จะไม่เป็นผู้ชี้แนะให้ประชาชนปฏิบัติตาม และสรุปผลจากการศึกษา ดังนี้

1. ด้านการจัดทำแผนพัฒนา จำนวน 5 ประเด็นคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า ก่อนดำเนินการจัดทำแผนพัฒนามีการจัดประชุมประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล เป็นการประชุมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และที่สำคัญในการประชุมยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **ธัญกานต์ สะตังษ์ (2548)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลกาบิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี และผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกาบินอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อภิรัฐ จินาพร (2544)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์กลาง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานส่วนท้องถิ่น

2. ด้านเศรษฐกิจ จากจำนวน 6 ประเด็นคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า ประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะเป็นสมาชิกกลุ่มจักสานกระติบ กลุ่มแกะสลักบานประตูไม้กลุ่มแปรรูปเครื่องทองเหลือง โดยเยาวชนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนประชาสัมพันธ์กิจกรรมกลุ่มให้บุคคลภายนอกมารับทราบ ช่วยเหลือผู้ปกครอง เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **สาโรช น้อยใจบุญ (2545)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาบ้านสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานส่วนท้องถิ่น การผลิตทางการเกษตรกรรมต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติ และทางชีวภาพ เป็นการจัดการที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้สารสังเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **น้ำฝน สมศรีนวล (2547)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานเขตพื้นที่อำเภอนางรอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาคมตำบลกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวม มีส่วนร่วมในด้านเสนอปัญหาของชุมชน ด้านการวางแผน เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาของชุมชน

จะมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพในการดำเนินกิจกรรมสาธารณะ ด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวม

3. ด้านสังคม จากจำนวน 6 ประเด็นคำถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยรวมเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน คือ สิ่งเสพติด ซึ่งได้เปลี่ยนสถานะจากปัญหาอาชญากรรมที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน กลายเป็นปัญหาความมั่นคง ที่คุกคามต่อสังคมในชุมชนชนบทโดยส่วนรวมต้องเร่งควบคุมให้ได้ เงื่อนไขที่จะยุติสถานการณ์ปัญหาสิ่งเสพติดด้วยการรวมพลังทางสังคมขับเคลื่อน และหนุนการแก้ปัญหา ทำลายโครงสร้างอิทธิพล ผลประโยชน์ของการผลิต การค้าสิ่งเสพติด ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ลดเงื่อนไขการก่อปัญหาสิ่งเสพติดทั้งเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม ภายในชุมชนที่เอื้อต่อการขยายตัวของปัญหา เงื่อนไขการผลิตและนำเข้าสิ่งเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **สุพิศ จันทะพิงค์ (2544)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยกระบวนการประชาคม : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านเขาโคกแมน ตำบลทาบ อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า เกิดกระบวนการก่อตัวของชุมชนเป็นประชาคมเพื่อแก้ปัญหายาเสพติดคือเกิดความตระหนักของผู้นำและประชาชนต่อปัญหาการใช้ยาเสพติดในหมู่บ้าน ทำให้ทุกฝ่ายร่วมหาทางแก้ไขปัญหายาอย่างเร่งด่วน มีการรวมตัวกันของบิดา มารดา ผู้ติดยาเสพติด ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อบำบัดผู้ติดยาเสพติด เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการตัดสินใจเลือกใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานที่เกิดประโยชน์ต่อหมู่บ้าน

4. ด้านสาธารณสุข จากจำนวน 5 ประเด็นคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า การรณรงค์เฝ้าระวังและป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกกับองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมรณรงค์ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกภายในชุมชนมีรูปแบบคือรณรงค์ระดมความร่วมมือของผู้นำชุมชน นักเรียน กลุ่มกิจกรรมและประชาชน เพื่อกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลายในชุมชนเป็นครั้งคราวหรือในเทศกาลต่าง ๆ ร่วมมือกับสถานศึกษา ในการสอนนักเรียนให้มีความรู้เรื่องการควบคุมยุงลาย และมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน และประชาชนภายในชุมชนส่วนมากเป็นผู้นำชุมชนและสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีส่วนร่วมในการจัดทำรูปแบบ กระบวนการศึกษาเรียนรู้ของชุมชนเกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **ปรีชญา เวสารัชช์ (2528)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบทขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนมีดังนี้ ร่วมคิดโดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูล สภาพปัญหา ค้นหาปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ร่วมตัดสินใจโดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทางเลือกที่จะใช้ปฏิบัติ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ร่วมวางแผน โดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทางเลือกที่จะใช้ปฏิบัติ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมร่วมปฏิบัติ โดยการให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามภารกิจ แผนงาน โครงการ

หรือนโยบายที่วางแผนไว้ ร่วมติดตามประเมินผลโดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมิน และร่วมบำรุงรักษาโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปแล้วให้เกิดประโยชน์ตลอดไป

5. ด้านศาสนาและวัฒนธรรม จากจำนวน 3 ประเด็นคำถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า หน่วยงานของรัฐสนับสนุนและส่งเสริม มีส่วนร่วมการจัดทำบุญประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น งานทำบุญข้าวกรรม งานทำบุญคุณลาน งานทำบุญสงกรานต์ งานทำบุญบั้งไฟ งานทำบุญเข้าพรรษา งานทำบุญออกพรรษา และงานทำบุญกฐิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **เรื่องยศ ปรีดี (2544)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ในด้านการร่วมกันวางแผนพัฒนา ด้านการใช้งบประมาณ ด้านการแก้ไขปัญหาชุมชน และด้านศาสนาและวัฒนธรรมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

1. ควรมีการปรับปรุงแก้ไข แนวทาง วิธีการ ส่งเสริมสนับสนุนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลให้มากกว่านี้โดยประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง จัดเจ้าหน้าที่ออกให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเข้าร่วมประชุมประชาคม เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น เสนอปัญหา และความต้องการของประชาชน ในเวทีประชุมประชาคม

2. ควรสร้างหลักประกันว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริงส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และจากตัวอย่างชุมชนและเครือข่ายต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จพัฒนาผู้นำชุมชนและประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาศักยภาพและประสิทธิภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล สาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่สนใจการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุก ๆ ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุก ๆ ตำบล ในเขตอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง และศึกษาแนวทาง และรูปแบบการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

- ฉันทกานต์ สะต้วงษ์ (พ.ศ. 2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกาบิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- น้ำฝน สมศรีนวล (พ.ศ. 2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน เขตพื้นที่อำเภอนางรององค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรัชญา เวสารัชช์ (พ.ศ. 2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เรืองยศ ปรีดี (พ.ศ. 2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาโรช น้อยใจบุญ (พ.ศ. 2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาบ้านสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพิศ จันทะพิงค์ (พ.ศ. 2544). การแก้ไขปัญหาเสพติดโดยกระบวนการประชาคม : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านเขาโคกแมน ตำบลท้านบ อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิรัฐ จินาพร (พ.ศ. 2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารท้องถิ่น ศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.